

БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ЯАМ

АЗИЙН ХӨГЖЛИЙН
БАНК

ТОГТВОРТОЙ АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫГ
ХӨГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

**АЗИЙН ХӨГЖЛИЙН БАНКНЫ САНХҮҮЖИЛТЭЭР БОАЖЯ-С
ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БУЙ ТОГТВОРТОЙ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫГ
ХӨГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ МОН(3787/3788)АЗ: ХАТГАЛ, ХАНХ,
ДАДАЛ СУМДЫН ХОГ ХАЯГДЛЫН БАЙГУУЛАМЖЫН
БАРИЛГЫН АЖИЛ**

**ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН АЛАГ-ЭРДЭНЭ СУМЫН НУТАГТ
“ХЭМЖИЛЗҮЙ” ХХК-НИЙ ГҮЙЦЭТГЭГЧЭЭР АЖИЛЛАЖ БУЙ
ХАТГАЛ ТОСГОНЫ ХОГ ХАЯГДЛЫН БАЙГУУЛАМЖ
ТӨСЛИЙН БОМТ-НЫ 2022 ОНЫ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**БАРИЛГЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭГЧ: “ХЭМЖИЛЗҮЙ” ХХК
РЕГИСТР: 5061504**

Улаанбаатар хот
2022 он

**АЗИЙН ХӨГЖЛИЙН БАНКНЫ САНХҮҮЖИЛТЭЭР БОАЖЯ-С
ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БУЙ ТОГТВОРТОЙ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫГ
ХӨГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ МОН(3787/3788)АЗ: ХАТГАЛ, ХАНХ,
ДАДАЛ СУМДЫН ХОГ ХАЯГДЛЫН БАЙГУУЛАМЖЫН
БАРИЛГЫН АЖИЛ**

**ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН АЛАГ-ЭРДЭНЭ СУМЫН НУТАГТ
“ХЭМЖИЛЗҮЙ” ХХК-НИЙ ГҮЙЦЭТГЭГЧЭЭР АЖИЛЛАЖ БУЙ
ХАТГАЛ ТОСГОНЫ ХОГ ХАЯГДЛЫН БАЙГУУЛАМЖ
ТӨСЛИЙН БОМТ-НЫ 2022 ОНЫ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**БАРИЛГЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭГЧ: “ХЭМЖИЛЗҮЙ” ХХК
РЕГИСТР: 5061504**

ХЯНАСАН:

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН БОАЖГ-Н МЭРГЭЖИЛТЭН:

ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ГАРГАСАН:

“ХЭМЖИЛЗҮЙ” ХХК-НИЙ ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ:

Б.МӨНХЗУЛ

“ХЭМЖИЛЗҮЙ” ХХК-НИЙ БОХЭ-Н АЖИЛТАН:

Ч.ДАВААСҮРЭН

**Улаанбаатар хот
2022 он**

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

АГУУЛГА

- ОРШИЛ
- ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
- БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ
ЗОРИЛТ
- СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТ
- ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
- ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
- ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
- ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ
- НЭГДСЭН ДҮН
- ХАВСРАЛТ

ОРШИЛ

“Хэмжилзүй” ХХК нь Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр БОАЖЯ-с хэрэгжүүлж буй Тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх төслийн Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ сумын нутагт хэрэгжүүлж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламжын барилгын ажлын гүйцэтгэгчээр ажиллаж байгаа юм. Тус төслийн БОННУ-ний тайланг 2021 онд байгаль орчны үнэлгээний мэргэжлийн “Газар дэлхий” ХХК хийж гүйцэтгэн БОАЖЯ-аар батлуулсан болно. Мөн төслийн гүйцэтгэгч нь 2022 оны БОМТ-гөө БОАЖЯ-аар батлуулан, төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлж ажиллаа.

Байгаль орчны талаархи үйл ажиллагааг цаг үргэлж сайжруулж байхын тулд “Хэмжилзүй” ХХК дараах үүрэг хүлээж, хэрэгжилтийг ханган ажилладаг. Үүнд:

- Байгаль орчны бохирдлоос сэргийлэх, байгалийн нөөц баялгийг зүй зохистой ашиглах зорилгоор байгаль орчинд учирах нөлөөллийг тодорхойлж, бодитоор үнэлж, бохирдлыг бууруулж, арилгах арга хэмжээ авах;
- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж, бусад холбогдох дүрэм, журмыг сахин биелүүлэх;
- Байгаль орчныг хамгаалах талаар хүлээсэн үүргээ биелүүлэхэд туслах зорилгоор ажилчдад сургалт зохион байгуулах, дэмжлэг үзүүлэх;
- Байгаль орчны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, үнэлэх, хянах, хэрэгжилтийг тайлагнах үйл ажиллагааг тогтмол сайжруулах;
- Компанийн удирдлагууд, орон нутгийн иргэд болон хорооны удирдлагатай байгаль орчны асуудлаар нээлттэй, шударга, эргэх холбоо бүхий ажил хэрэгч харилцааг буй болгох;
- “Хэмжилзүй” ХХК өөрийн үйл ажиллагаа болоод төслийн цар хүрээ, нөхцөл байдал хоорондын бодит уялдаа холбоог хангах үүднээс үйл ажиллагааны тогтолцоонд тодорхой хугацаанд хяналт тавих.

2022 онд БОАЖЯ-аар батлуулсан БОМТ-ний болон бусад нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийгдсэн ажлуудаа энэхүү тайлангаар тайлагнаж байна.

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Төслийн нэр: Хатгал тосгоны хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах

Төслийн дугаар: 2018/Б53

Төслийн зорилго: Тухайн төслийн гол зорилго нь Хатгал тосгоны хог хаягдлын менежментийн сайжруулах, хууль, журам, стандартын шаардлагыг хангасан хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн ландфилл байгууламж, бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах, одоо байгаа хогийн цэгийг булшилж, нөхөн сэргээх зэрэг болно.

Төслийн ач холбогдол: Азийн хөгжлийн банкнаас Монгол улсад хэрэгжүүлж буй "Тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх төсөл (МОН3787/3788)"-ийн "Хөвсгөл дэд төсөл"-ийн хүрээнд Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ сумын нутаг дэвсгэрт орших Хатгал тосгоны одоо байгаа төвлөрсөн хогийн цэгийг дарж булшлах бөгөөд шинээр ландфилл байгууламж бүхий 2 дугаар зэрэглэлийн төвлөрсөн хогийн цэг байгуулна. Мөн тус төвлөрсөн хогийн цэгтэй хамтатган бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулна. Ингэснээр Хөвсгөл нуурын хатуу болон шингэн хаягдлыг зөв зайлуулж, булшлах асуудлыг шийдэх юм.

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр, хаяг: "Хэмжилзүй" ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар – 9011020053

Регистрийн дугаар - 5061504

Хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 9-р хороо,
7-р хороолол, Алтайн 281-309 тоот

Утас: 95398462, 88076479

1.1 Төслийн хүчин чадал, товч тодорхойлолт

Төслийн хүрээнд хийгдэх бүтээн байгуулалтын ажлууд

“Хатгал тосгоны хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах төсөл”-ийн хүрээнд шинээр ланфилл байгууламж болон бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулна. Одоо байгаа хогийн төвлөрсөн цэгийн талбайг булшилж, нөхөн сэргээхээр төлөвлөсөн байна.

Хог хаягдлын төвлөрсөн цэг

Шинээр байгуулах хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг Монгол улсын Хог хаягдлын тухай хуульд заасан ангиллаар “2 дугаар зэрэглэлийн төвлөрсөн цэг” байхаар төлөвлөсөн байна. Тус хог хаягдлын төвлөрсөн цэг нь дараах 5 үндсэн хэсгээс бүрдэнэ. Үүнд:

- Ландфилл;
- Хог хаягдлын талбай;
- Удирдлагын байгууламжууд;
- Зам, талбай;
- Бусад байгууламжууд.

Ландфилл байгууламж;

- a. 4-5 м гүн ухсан нүх;
- b. Шороон далан;
- c. Шүүрэл нэвчихээс хамгаалсан доторлогоо, үе давхаргууд;
- d. Шүүрлийг цуглуулах хуримтлуулах систем;
- e. Хог хаягдлын ялзралаас үүсэх хийг зайлуулах хоолой;
- f. Хог хаягдлын хучилтын хөрс нөөцлөх талбайтай;
- g. 2-р ээлжийн ландфилл талбай;
- h. 2-р ээлжийн шүүрүүлэх талбай.

Хог хаягдлын талбай;

- a. Энгийн хог хаягдлыг хүлээн авах, ангилан ялгах талбай;
- b. Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авах, ангилан ялгах, хадгалах талбай;
- c. Агуулахын талбай (хог хаягдлын преслэх, дахивар нөөцийг түр хадгалах);
- d. Бордоожуулах талбай (Хүнсний хог хаягдал, малын өтөг бууц).

Удирдлагын байгууламжууд:

- a. Деспечрийн хяналт бүртгэлийн байр;
- b. Авто пүү;
- c. Ажилчдын байр (бие засах газар болон хувийн ариун цэвэр сахих шүршүүр);
- d. Дугуй ариутгах цэг талбай;
- e. Харуулын байр.

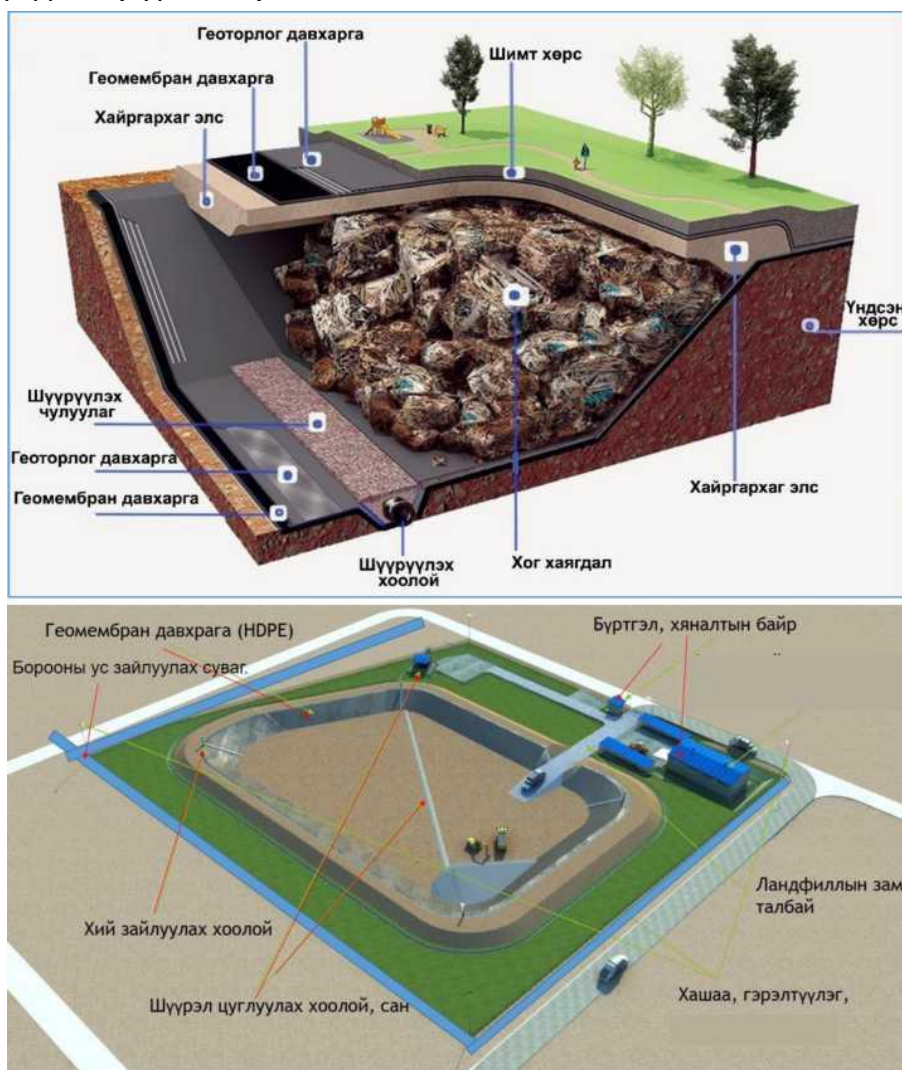
Зам, талбай:

- Авто зогсоол;
- Хүнд машин;
- Дотоод зам;
- Мөрөн-Хатгалын гол замаас хог хаягдлын цэг хүртэлх зам (сайжруулсан шороон);
- Ногоон байгууламжийн талбай.

Бусад байгууламжууд;

- Цахилгааны дэд станц;
- Үерийн хамгаалалтын далан шуудуу, хур борооны ус зайлуулах систем;
- Төмөр торон хашаа;
- Газрын доорх усны хяналт-шинжилгээний худаг;
- Хамгаалалтын бүс (300 м).

Ландфилл байгууламжийн ерөнхий бүтэц зохион байгуулалтын загварыг доорх зургуудаар үзүүлэв (Зураг 1-2).

Зураг 1. Ландфилл байгууламжийн ерөнхий бүтэц

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Зураг 2. Хогийн давхарлан булах схем

Хатгал тосгоны хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн ланdfилл байгууламжийн хүчин чадал нь 25000 м³ байхаар төлөвлөгдсөн байна (Хүснэгт 1).

Хүснэгт 1. Ланdfилл байгууламжийн хүчин чадал

Он, үе шат	Хатгал	
	тонн-оор	м ³ -ээр
2021	654	1,090
2022	560	933
2023	545	909
2024	567	945
2025	537	895
1-р үе шат	2863	4772
2026	688	1,147
2027	824	1,374
2028	743	1,239
2029	1,001	1,430
2030	1,001	1,430
2-р үе шат	4,257	6,620
2031	1,008	1,440
2032	1,015	1,450
2033	1,023	1,461
2034	1,030	1,472
2035	966	1,380
3-р үе шат	5,042	7,203
2036	974	1,391
2037	981	1,401
2038	988	1,412
2039	996	1,423
Дүн	16,101	24,221
Шинээр тооцсон Ланdfиллын хүчин чадал /м ³ /	25,000	
Ажлын даалгавар	40,000	
Зөрүү (+, -)	-15,000	

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

1. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

“Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн барилга угсралтын ажлын үеийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам” болон 2021 онд батлагдсан Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланд үндэслэн боловсруулан БОАЖЯ-аар батлуулсан болно.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилго нь төслийн барилга, газар шорооны ажлын үйл ажиллагаанаас агаарт үүсгэж буй тоосжилт, хөрсний элэгдэл, доройтол, ургамлан нөмрөгийн доройтол, хог хаягдлын нөлөөлөл, хатуу шингэн хог хаягдлаас үүсч болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэхэд чиглэгдэнэ.

2022 оны БОМТ-г хэрэгжүүлэхэд 74 665 260.0 (далан дөрвөн сая зургаан зуун жаран таван мянга, хоёр зуун жаран) төгрөг төлөвлөсөн байна.

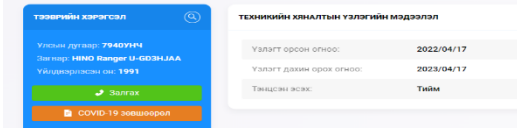

2. ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгаль орчны менежментийн биелэлтийн тайлан хийхдээ 2021 онд батлагдсан төслийн БОННУ-ний тайлан, 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зорилтуудтай уялдуулан хийж гүйцэтгэлээ.

1. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
---	----------------------------	---	--------------------------------------	-----------------------------------

1. Агаарын бохирдлоос хамгаалах чиглэлээр

1	Төслийн барилгын ажилд ашиглагдах машин механизм, дизель станцаас ялгаран гарах хорт хий орчны агаарыг бохирдуулах	Барилгын ажилд ашиглагдаж буй бүх төрлийн машин механизмд үзлэг оношилгоо засварыг тогтмол хийж, холбогдох стандартын шаардлагад нийцүүлэх	Барилгын ажилд ашиглагдаж буй бүх төрлийн машин механизмд үзлэг оношилгоо засварыг тогтмол хийж ажилласан бөгөөд авто техникийн аюулгүй байдлыг байнга хангаж ажиллаж байна. <u>Зардлын хэмжээ: 1 050 000 төг</u>	
---	--	--	--	--

Жич: үлдсэн техникийн үзлэгийн баримт зургийг хавсралтаар оруулав.

№ Төслөөс үзүүлэх нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
<p>2 Барилгын ажлын талбайгаас болон шороон замаас тоос дэгдэж хүрээлэн буй орчинд тархах</p>	<p>Зам, талбайг услах. Барилгын ажлын үед үүсэх тоосжилтыг дарахын тулд өндөр даралтаар мананжуулан ус шүршигч системийг ашиглах Усны машин ашиглан тоосжилт үүсэх замуудыг дулааны улиралд услах, чийглэх, замыг дагтаршуулах</p>	<p>Барилгын ажил эхлэх үед агаарын бохирдлоос сэргийлж тоосжилтыг бууруулах үүднээс барилгын ажлын талбайг байнга услаж байсан бөгөөд ялангуяа хуурайшилт ихтэй хаврын улиралд салхи ихтэй өдрийн цагуудад газар шорооны ажлыг түр зогсоох зэргээр агаар бохирдлоос сэргийлж ажилласан болно. Мөн барилгын ажлын явцад 7-р сард хийлгэсэн агаарын шинжилгээний дүн Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016-г хангаж байгааг гаргасан болно.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автотээврээс үүдэлтэй бохирдол үүсэх нөхцлийг байнга хяналт тавин ажиллаж үзлэгт оруулахаас гадна өдөр тутмын хяналт байнга хийгдэж байсан болно. 2. Төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой техник болон үйл ажиллагаанаас хамаарсан тоосжилтыг үүсэхгүй байх тал дээр анхаарч ажилласан болно. 	

Агаарын бохирдлоос хамгаалах ажлын дүгнэлт

№	2. <u>Хөрс орчныг хамгаалах чиглэлээр</u>		
1	<p>Төслийн нөлөөгөөр орчны үржил шимт хөрс, ургамлан бүрхэвч бүхий талбай барилга байгууламж, хүнд даацын машин техникийн үйл ажиллагааны нөлөөнд өртөж, хөрсний элэгдэл, эвдрэл үүсэж ургамлан бүрхэвч сөрөг нөлөөлөлд өртөнө. Барилгын ажлын үед байнгын хөл хөдөлгөөнөөс хөрс, ургамлан бүрхэвч доройтож элэгдэл эвдрэлийн талбай нэмэгдэнэ.</p>	<p>Барилгын ажил явагдах талбай болон материалын тээврийн замыг тэмдэгжүүлэх, олон салаа зам гаргуулахгүй байх. Тус барилгын ажилд ашиглагдах шороон замуудын маршрутыг тогтоож тэмдэгжүүлэх</p>	<p>Барилгын ажлын талбайд замын болон аюулгүй байдлын тэмдэг, тэмдэглэгээг хангалттай хийж өгсөн бөгөөд зөвхөн нэг маршрутын замын дагуу тээвэрлэлт хийж байгаа болно.</p> <p>Жич: зурганд тэмдэгжүүлэлт болон дроноос зурганд замын чиглэлийг харуулав.</p> <p><u>Зардлын хэмжээ: 250 000 төг</u></p>

2	Өнгө хөрсийг устгах үйл ажиллагаа	Холбогдох стандартын дагуу өнгөн хөрсний овоолгыг хийж, нөхөн сэргээлтэнд ашиглах	Газар шорооны ажлыг эхлүүлэхтэй зэрэгцээд MNS 5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт стандартын дагуу шимт хөрсийг ойролцоох талбайд зөөн хурааж хадгалж байгаа болно.	
3. <u>Амьтны аймагт үзүүлэх нөлөөллийг багасгах</u>				
3	Төслийн талбайн гадуур байгуулагдах үерийн усны суваг шуудуунд мал амьтан унаж эрсдэх	Төслийн талбайн гадуур байгуулагдах үерийн усны суваг шуудуу нь гадуураа мал амьтан унаж үхэхээргүй торон хашаатай байх шаардлагатай.	Төслийн талбайн эргэн тойронд барилгын ажил явагдаж буй хүрээнд мал амьтнаас хамгаалсан торыг бүтэн хийж аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байна.	

4	Төслийн үйл ажиллагаанаас шувуудад үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн хашааны тал бүрд нь шувуу үргээгч төхөөрөмж суурилуулах шаардлагатай. Шувуудыг өндөр хүчдэлийн шон дээр суулгахгүй, үүр засуулахгүй байх зорилгоор шувуу үргээгч төхөөрөмжийг төслийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын шон бүр дээр стандартын дагуу суурилуулах шаардлагатай;	Төслийн талбайн эргэн тойронд шувуу үргээх төхөөрөмжийг суурилж байгаа болно. Төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотойгоор гүйцэтгэл бүрэн хийгдэж байна. Энэд шувуу үргээгч тольтой болон тросстой 2 төрлийг ашиглаж байна.	
Төлөвлөгөөнд зарцуулсан зардлын хэмжээ:		9 022 000 төг		
Тайлбар:		Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгээс газрын доорх усанд үзүүлж болзошгүй бохирдлыг илрүүлэх, хянах зорилгоор 20-30 м гүнтэй хяналтын цооног өрөмдөх гэсэн гүний усыг хамгаалах чиглэлийн ажлууд хийгдээгүй байгаа болно. Энэ нь төслийн гүйцэтгэлтэй холбоотой бөгөөд хийж гүйцэтгэх төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна.		

2. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
1	Ногоон байгууламжыг нэмэгдүүлж агаарын бохирдлыг бууруулах	Нийт 100 ш мод тарих	Төслийн бүтээн байгуулалт төлөвлөгөөнд ногоон байгууламжын төлөвлөгөө тусгагдсан бөгөөд төслийн бүтээн байгуулалтын гүйцэтгэлийн сүүлийн шатанд хийгдэх юм. Одоогийн байдлаар төслийн бүтээн байгуулалт бүрэн дуусаагүй 2023 онд бүрэн үргэлжлэх юм.	

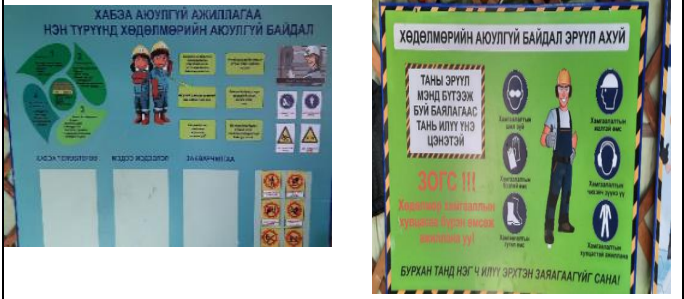

3. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
1		Хамгаалалтын хашаа барих	3 хиргисүүрийн эргэн тойруулан хашаа барих ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Зардлын хэмжээ: 200 000 төг	
2	Түүх соёлын өвийн дурсгал	Таних тэмдэг байршуулах	3 хиргисүүд бүрд тэмдэгжүүлсэн болно. Зардлын хэмжээ: 300 000 төг	
Төлөвлөгөөнд зарцуулсан зардал:			500 000 төг	

4. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
1	Цаг агаарын гэнэтийн үзэгдлээс хог хаягдлын төвлөрсөн цэг барих төслийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Цаг агаарын улирлын, сарын, 7 хоногийн, өдөр тутмын урьдчилсан мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд тогтмол ашиглах	www.tsag-agaar.mn, Хөвсгөл аймгийн УЦОШГ-н http://khuvsgul.tsag-agaar.gov.mn/ зэрэг сайтуудаас цаг агаарын урьдчилсан сэргийлэх мэдээллүүдийг байнга авч төслийн үйл ажиллагаандаа ашиглан ажиллаж байна. Мөн гар утасны цаг агаарын мэдээлэлтэй холбоотой аппликейшнуудыг ашиглаж байна.	
2	Гал түймрийн улмаас төслийн үйл Ажиллагаа доголдох, зогсох	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, болзошгүй аюулын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилтан албан хаагчдад тогтмол хугацаанд танилцуулах	Компаний ажилчдад ШУТИС-н ХШУС-н гамшгаас хамгаалах менежмент хичээлийн багш Ч.Даваасүрэн 2022 оны 7-р сарын 4-нд галын аюулгүй байдал, авах арга хэмжээний талаар сургалтыг зохион байгуулсан болно. Мөн ажилчдад галын аюулгүй байдлыг анхааруулах сурталчилгааны самбарыг байрлуулан ажиллаж байна. Зардлын хэмжээ: 2 400 000 төг	

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
3		Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу байрлуулж бэлэн байдлыг хангаж ажиллах	Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу байрлуулж бэлэн байдлыг хангаж зохих стандартын дагуу ажиллаж байна. Зардлын хэмжээ: 1 440 000 төг	
4	Үйлдвэрлэлийн гэнэтийн ослын улмаас хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлөх	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг сахиулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих	Хөдөлмөр аюулгүй байдлын дүрмийг өдөр ажил эхлэхэд танилцуулан, гарын үсэн зуруулан ажиллаж байна. Зардлын хэмжээ: 800 000 төг	
5		Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны сургалтыг тогтмол хугацаанд гүйцэтгэх	Хөдөлмөр хамгааллын сургалтыг хариуцсан инженер нь тогтмол зохион байгуулж, гамшгаас хамгаалах сэргийлэх зөвлөмжийг боловсруулан ажиллаж байна. Зардлын хэмжээ: 600 000 төг	

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
6		Ажиллагсдын хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах	Ажилчдад хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл, хувцсаар байнга хангагдан ажиллаж байна.	
7		Ослын үеийн хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулж сумын захиргаа болон орон нутгийн мэргэжлийн хяналтын байгууллагаар батлуулах. Ослын үед орон нутгийн эмнэлэгтэй утсаар холбоо барих боломжтой байх	Ослын үеийн хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан ажиллаж байна. Төслийн талбайд байнгын холбоо барих боломжтой утсыг ажиллуулж байна. Зардлын хэмжээ: 3 000 000 төг	Хавсралтаар болзошгүй аюулын зөвлөмжийг оруулав.
8		Барилгын ажилчдын түр суурин бүрийг анхны тусламж үзүүлэхэд нэн шаардлагатай хэрэгслүүдээр хангах	Анхны тусламжийг хэрэгслийг болзошгүй бэлэн байдалд бэлтгэн нөөцийг бүрдүүлэн ажиллаж байна. Анхны тусламжийн хэрэгслүүдийг бэлтгэсэн болно. Зардлын хэмжээ: 1 000 000 төг	

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
9	Ажилчдын хотхоныг зөв зохион байгуулаагүйн улмаас ажилчдын эрүүл мэндэд эрсдэл үүсэх	Ажилчдын хотхон, оффис, ажил явагдаж буй талбайд хүрэлцэхүйц цэвэр усны нөөц болон хүрэлцээтэй бие засах өрөө, бусад ариун цэврийн байгууламжаар хангах	Зориулалтын стандарт хангасан бие засах газар болон гар угаах цэгийг байгуулан ажиллаж байна.	
Цар тахал буюу корона вирус халдварын үед авч хэрэгжүүлэх халдвар-хамгааллын арга хэмжээ				
10	Төслийн ажилчдын дунд халдвар гарах	Гүйцэтгэгч нь БОАЖЯ болон Төсөл хэрэгжүүлэх нэгжээс өгсөн зөвлөмжийн дагуу өөрийн байгууллагын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрмийг боловсруулан хянуулж өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллах.	Компаний зүгээс тухайн төслийн ажилчдад хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрмийг боловсруулан хянуулж өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллуулах тал байнга анхааран ажиллаж байна. Мөн гэнэтийн үед байх эм болон хамгаалалтын хувцасны иж бүрдлийг бэлтгэсэн болно.	
Зарцуулсан зардал:			9 240 000 төгрөг	

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

5. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
1	Ахуйн гаралтай хог хаягдлыг ангилан ялгаж дахин ашиглах, зайлуулах арга хэмжээнүүдийг тодорхойлох	Ажилчдын хотхон, барилгын ажлын талбай зэрэг бүх төрлийн байгууламжууд	Энэхүү төлөвлөгөөний хүрээнд хуучин Хатгал тосгоны ашиглаж байсан хогийн цэгийг түрж овоолох, хамгаалалтын ногоон хашаан зурвас татах, түрж булах ажлуудыг 2022 оны 6-р сарын эхлэн хийж гүйцэтгэсэн болно.	 <p>2022.06.24: Хуучин хог хаягдлыг түүлгэхээр нутгийн иргэдийг авч ажилуулав.</p>
2	Үйлдвэрлэлийн гаралтай хаягдлыг ил задгай зориулалтын битүү саванд ангилан ялгаж, хадгалах дахин ашиглах болон үйлдвэрлэгчид нийлүүлэх арга хэмжээнүүдийг тодорхойлох	Барилгын ажлын талбай зэрэг бүх төрлийн байгууламжууд		 <p>2022.06.25: Хуучин хог хаягдлыг түрж овоолох ажил</p>

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

3	<p>Аюултай хог хаягдлыг кодлон ялгаж бүртгэлжүүлэх, стандартын дагуу хадгалах, нийлүүлэгч талд буцаан өгөх, сав баглаа боодлын хор аюулыг саармагжуулах эсхүл нийлүүлэгч талд буцаан өгөх арга хэмжээнүүдийг тодорхойлох</p>	<p>Барилгын ажлын талбай зэрэг бүх төрлийн байгууламжууд</p>
	<p>Зардлын хэмжээ</p>	<p>202 733 392</p>

2022.10.02: Хуучин хог хаягдлыг түрж овоолж булах ажил

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Хог хаягдлын менежментийн үндсэн зарчим

Тус компанийн хог хаягдлын менежментийн үндсэн зарчим нь дараах байдлаар тодорхойлогдоно.

Зураг.3. Хог хаягдлын менежментийн үндсэн зарчим

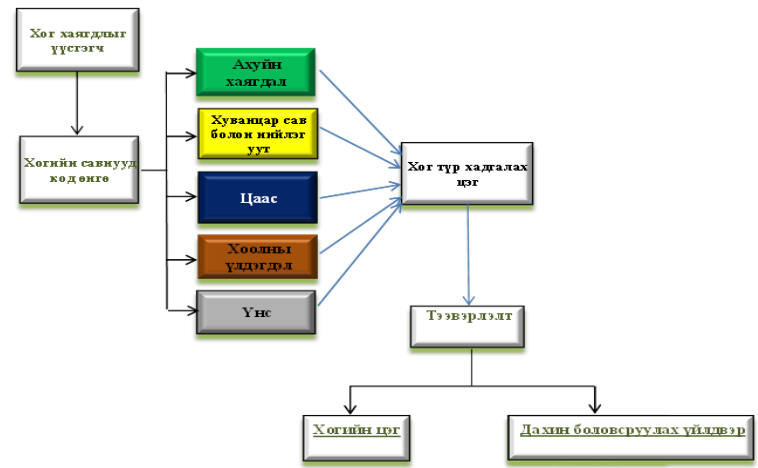
хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх зорилгоор дараах дотоод журмуудыг даган мөрддөг.

1. Хог хаягдлыг цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, устгах журам
2. Аюултай хог хаягдлыг цуглуулах, хадгалах журам

Хог хаягдлыг зайлуулах, устгах арга зам

Хог хаягдлын ангилан ялгалт

Хог хаягдлын менежментийг үр ашигтай явуулахад хог хаягдлын ангилан ялгалт нэн чухал бөгөөд хаягдлыг зайлуулах тохиромжтой зөв арга замыг тогтоож өгдөг. Ангилан ялгалтыг хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ба хог хаягдлыг хүлээн авах нэгдсэн цэг дээр явуулдаг. Эх үүсвэр дээрх хог хаягдлын ангилан ялгалтыг хялбар, үр дүнтэй байлгах зорилгоор өнгөөр кодчилсон ба хог хаягдлын төрлөөр хаягжуулсан савнуудыг шаардлагатай цэгүүд дээр байрлуулж ашигладаг (Зураг.20).

Зураг.4. Ажилчдын хотхоноос гарах хаягдлын ангилалт

6. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Гүйцэтэсэн ажил	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
Агаар орчны хэмжилт шинжилгээ	Төслийн талбайд 4 байршилд	Хөрсний дээжлэлтийг БОННУ-ний тайлан болон 2022 оны БОМТ-д тусгасны дагуу нийт 4 цэгүүдээс авч, магадлан итгэмжлэгдсэн “Инженер Геодези” ХХК -ний төв лабораторид шинжилгээнд өгсөн байгаа юм.	

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Гүйцэтгэсэн ажил	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
Хөрсний орчны хэмжилт шинжилгээ	Төслийн талбайд 4 байршилд	Агаарын хэмжилт судалгаанд агаарын тоосжилт хэмжигч Particle counter болон Dust track багажуудыг ашигласан болно. Мөн агаарын бусад хийн хэмжилт судалгаа Хөвсгөл аймгийн УЦУОШГ-н БОШЛ-н эрхлэгч Д.Баасанцэрэн, техникч Т.Мөнхцэцэг нар хийж гүйцэтгэсэн болно.	
Ургамлын мониторинг бичиглэл	Төслийн талбайд 4 байршилд	Ургамлын бичиглэлийг торын аргаар хийж гүйцэтгэсэн болно. Тухайн арга нь 1 м x 1 м хэмжээтэй квадрат тор дотор байгаа ургамлын бүрхэвчийн байдал, ургамлын өндөр, тоо зэргийн бичиглэлийг хийнэ.	

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Гүйцэтэсэн ажил	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
-----------------------------------	---------	-----------------	-----------------------------------

Бусад хэмжилт шинжилгээ	Төслийн талбайд 4 байршилд	Мөн хээрийн судалгааны явцад төслийн талбайгаас цацрагийн тунгийн чадлыг дозиметрээр тодорхойлох ажлыг хийж гүйцэтгэлээ.	
-------------------------	----------------------------	--	--

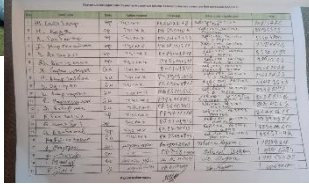

Зарцуулсан зардлын хэмжээ:	6 545 260 төгрөг	Хавсралтаар дээж авах цэгүүдийн зургийг оруулав.
----------------------------	------------------	--

Жич: Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг мэргэжлийн байгууллага болон мэргэжилтнүүдтэй гэрээ байгуулан хэрэгжүүлүүлсэн болно.

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

7. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баталгаажуулах баримт, фото зураг
1	Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгоны захиргаатай хамтран төсөлд ажиллах хүсэлтэй иргэдийг бүртгэх, тэднээс ажлын шаардлага хангасан иргэдийг ажлын байраар хангах	Хатгал тосгоны иргэд	Тухайн сумын болон тосгоны иргэдээс туслах ажилтнаар 2-3 хүнийг авч ажиллуулж байна. Орон нутгаас 29 хүн авч хуучин хогийн цэгийн хогийг ялгаж ангилах ажил хийсэн болно. Зардлын хэмжээ: 1 500 000 төг	
2	Сум, баг, тосгоны удирдлага, ИТХ-тай хамтран ажиллах	Төслийн явцыг орон нутгийн удирдлагуудад танилцуулах	<ul style="list-style-type: none"> • 2022 оны 05-р сарын 21-нд орон нутгийн захиргаа, ард иргэд уулзалт, таниулах үйл ажиллагаа хийсэн. • 2022 оны 06-р сарын 03-нд орон нутгийн иргэдтэй танилцуулах уулзалт хийв. • 2022 оны 06-р сарын 16-нд Хөвсгөл аймгийн засаг дарга болон холбогдох инженер мэргэжилтнүүдэд ажлын явцыг танилцуулав. Зардлын хэмжээ: 2 000 000 төг	

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

3	“Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө”-г боловсруулж, эрх бүхий байгууллагаар батлуулахад бэлэн болгох	Төслийн талбайд хамрах	Төслийн 2022 оны БОМТ-ны төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэх асуудал дээр мэргэжлийн Глобал Энвайрон ХХК-тай гэрээ байгуулан зөвлөхөөр ажиллуулж байна. Зардлын хэмжээ: 6 500 000 төг	Хавсралтаар гэрээний баталгаажуулсан хэсгийг оруулав.
Зарцуулсан зардлын хэмжээ:		10 000 000 төгрөг		

7. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баталгаажуулах баримт, фото зураг										
1	2022 оны БОМТ-ний биелэлтийн үр дүнгийн тайланг Хөвсгөл аймгийн байгаль орчны газарт хүргүүлнэ.	БОМТ-ний биелэлтийн үр дүнг тодорхой тусгаж, фото зургаар баримтжуулсан байх	БОМТ-ний биелэлтийн үр дүнг тухай бүр нь Азийн хөгжлийн банкны Тогтвортой аялал жуулчлал төсөлд нэгжид байнга тайлагнаж явсан болно. Мөн биелэлтийн цахим хэлбэрээр илгээсэн болно.	<p style="text-align: center;">Баталгаажуулах баримт, фото зураг</p> <p style="text-align: center;">"ХЭМЖИЛЗҮЙ" ХХК-НИЙ ХУУЧИН ХОГИЙГ ТҮРЖ ОВООЛСОН АЖЛЫН ЯВЦЫ</p> <p style="text-align: center;">2022.09.27: Хуучин хог хаягдлыг түрж овоолох ажил</p> <p style="text-align: center;">2022.09.27: Хуучин хог хаягдлыг түрж овоолох аж</p> <p style="text-align: center;">2022.09.27: Хуучин хог хаягдлыг түрж овоолох ажил</p> <p style="text-align: center;">Глобал энвайрон ХХК</p> <p style="text-align: center;">ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН АЛАГ-ЭРДЭНЭ СУМЫН ХАТГАЛ ТОСГОНЫ ХОГ ХАЯГДЛЫН ТӨВЛӨРСӨН ЦЭГ БОЛОН БОХИР УС ЦЭВЭРЛЭХ БАЙГУУЛАМЖ БАЙГУУЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХҮРЭЭНД ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР БОЛОН БУСАД АРГА ХЭМЖЭЭГ ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН</p> <p style="text-align: center;">ДОВСГОЛ АЙМГИЙН АЛАГ-ЭРДЭНЭ СУМЫН ХАТГАЛ ТОСГОНЫ ХОГ ХАЯГДЛЫН ТӨВЛӨРСӨН ЦЭГ БАЙГУУЛАХ ТӨСЛИЙН БАРИЛГЫН АЖЛЫН ГЭРЭЖ ГҮЙЦЭТГЭХ ЧӨЙН БОЛЖ ЛӨЙ ГҮЙЦЭТГЭХ ТАЙЛАН</p> <p style="text-align: center;">2022 оны БОМТ-ны гүйцэтгэлийн тайлан</p> <p style="text-align: center;">Гэрээ гүйцэтгэгчийн нэр: "Хөвсгөл" ХХК Байгаль орчны ажилтан (хоог ажил, үйл, ажлын хэрг): Ч.Давансүрэн, утас: 99949317, иймтэй хаяг: davansuren@gmail.com</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Төслийн үзүүлэлт, үндэслэл</th> <th>Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ</th> <th>Тайлбар</th> <th>Баталгаажуулах баримт, фото зураг</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх</td> <td>Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх</td> <td>Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх</td> <td>Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Мөн үзэх: 2022 оны 9 сарын 27-ний өдөр /2022.09.27/ өдөр</p>	№	Төслийн үзүүлэлт, үндэслэл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Тайлбар	Баталгаажуулах баримт, фото зураг	1	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх
№	Төслийн үзүүлэлт, үндэслэл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Тайлбар	Баталгаажуулах баримт, фото зураг										
1	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх	Ажлын хэргийг хийж гүйцэтгэх										

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

8. 2022 ОНЫ БОМТ-НИЙ БИЕЛЭЛТИЙН НЭГДСЭН ДҮН

Төслийн 2022 оны БОМТ-ны хэрэгжилтийн тайланг БОАЖЯ-аар батлагдсан төлөвлөгөөний хүрээнд бичиж тайлагнасан болно.

МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ЗАРДЛЫН ХЭМЖЭЭ	ТАЙЛБАР
СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	9 022 000	Гүний усыг хамгаалах чиглэлийн ажлууд хийгдээгүй байгаа болно. Энэ нь төслийн гүйцэтгэлтэй холбоотой бөгөөд хийж гүйцэтгэх төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна.
ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	-	Төслийн бүтээн байгуулалт төлөвлөгөөнд ногоон байгууламжын төлөвлөгөө тусгагдсан бөгөөд төслийн бүтээн байгуулалтын гүйцэтгэлийн сүүлийн шатанд хийгдэх юм. Одоогийн байдлаар төслийн бүтээн байгуулалт бүрэн дуусаагүй 2023 онд бүрэн үргэлжлэх юм.
ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	500,000	
ОСОЛ ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	9,240,000	
ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	202 733 392	
ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	6,545,260	
УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	9,972,400	
ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	-	
2022 ОНЫ БОМТ-НЫ ХЭРЭГЖИЛТЭНД ЗАРЦУУЛСАН ДҮН		236 979 592

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАНГИЙН ХАВСРАЛТ

1. Шинжилгээний дүн – Хөрсний хүнд элементийн шинжилгээний дүн -2022
2. Шинжилгээний дүн –Агаарын шинжилгээний дүн, 2022
3. Шинжилгээний дүн –Цацрагийн шинжилгээний дүн, 2022
4. Шинжилгээ авсан цэгүүдийн байрлал
5. Болзошгүй эрсдлээс хамгаалах төлөвлөгөө, зөвлөмж
6. Бусад холбогдох зураг, баримтууд

Ашигласан материалын жагсаалт

- БОАЖЯ-ны сайдын 2019-10-29-ны №А-618 тушаал “Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын тухайн жилд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”
- Шинжилгээний дүнгүүд

ХАВСРАЛТ -1

ХӨРС СУДЛАЛЫН ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 22/2866

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@g-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2022 он 07 сарын 18
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 07 сарын 19-20

Дээж авсан газрын нэр: Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон, "Хэмжилзүй" ХХК-ны Хатгал тосгон хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах төсөл
Координат: 50°23'08.67" 100°06'12.61"

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Хэмжилзүй" ХХК
Харилцах утас: 99998517

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦЧ, dsm	Ялзмаг, %	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн сууриуд мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13
1	22/5863	Дээж-1	0-15	8.30	0.07	0.164	1.26	5.44	8.0	2.2	1.4	8

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	22/5863	Дээж-1	0-15	18.4	53.7	16.2	3.4	5.3	3.1	11.8

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хүнд металл мг/кг						
				Ni /Никель	Cd /Кадми	Pb /Хар тугалга/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/	
1	22/5863	Дээж-1	0-15	31.1	0.02	32.2	11.7	51.9	17.1	
Хүнд хатуулаг /MNS 5850:2019/				150.0	3.0	100.0	100.0	300.0	150.0	
Хортгой агууламж /MNS 5850:2019/				1000.0	10.0	500.0	500.0	600.0	400.0	
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800.0	20.0	1200.0	1000.0	1500.0		
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/						

*ND-not detect

Жич: Энэхүү шинжилгээний харуу нь тухайн цэгийн дээжтэй хамрах ба хуульчлан хэрэглэхийг хориглоно.
Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:
(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторын эрхлэгч: Л.Цагаандархи /MS.c/ -
Задлан шинжээч: О.Дагвийжамал /MS.c/

ХӨРС СУДЛАЛЫН ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 22/2872

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@g-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2022 он 07 сарын 18
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 07 сарын 19-20

Дээж авсан газрын нэр: Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон, "Хэмжилзүй" ХХК-ны Хатгал тосгон хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах төсөл
Координат: 50°23'11.51" 100°06'19.63"

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Хэмжилзүй" ХХК
Харилцах утас: 99998517

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦЧ, dsm	Ялзмаг, %	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн сууриуд мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13
1	22/5866	Дээж-1	0-15	8.36	0.12	0.277	5.62	1.28	24.1	5.6	3.1	26

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	22/5866	Дээж-1	0-15	13.2	40.1	30.0	3.6	9.0	4.1	16.7

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хүнд металл мг/кг						
				Ni /Никель	Cd /Кадми	Pb /Хар тугалга/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/	
1	22/5866	Дээж-1	0-15	35.4	0.01	27.3	19.4	60.8	30.2	
Хүнд хатуулаг /MNS 5850:2019/				150.0	3.0	100.0	100.0	300.0	150.0	
Хортгой агууламж /MNS 5850:2019/				1000.0	10.0	500.0	500.0	600.0	400.0	
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800.0	20.0	1200.0	1000.0	1500.0		
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/						

*ND-not detect

Жич: Энэхүү шинжилгээний харуу нь тухайн цэгийн дээжтэй хамрах ба хуульчлан хэрэглэхийг хориглоно.
Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:
(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторын эрхлэгч: Л.Цагаандархи /MS.c/ -
Задлан шинжээч: О.Дагвийжамал /MS.c/

ХАВСРАЛТ -2

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 22/2871

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@g-mongol.mn

Дэж авсан огноо: 2022 он 07 сарын 18

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 07 сарын 19-20

Дэж авсан газрын нэр: Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон, "Хэмжилзүй" ХХК-ны Хатгал тосгон хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах төсөл
Координат: 50°23'16.78" 100°06'05.72"

Дэж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Хэмжилзүй" ХХК

Харилцах утас: 99998517

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dsm	Ялгам, %	CaCO ₂ %	Шингээгдсэн и сууриул мг-эжв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13
1	22/5865	Дэж-1	0-15	8.45	0.09	0.204	8.07	4.16	22.3	7.3	4.2	29

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	<0.001	<0.01	
1	22/5865	Дэж-1	0-15	10.2	34.3	33.9	10.7	9.3	1.6	21.6

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Хүнд металл мг/кг					
				Ni /Никель	Cd /Кадми	Pb /Хар тугалга	Cu /Зэс	Zn /Хром	Cr /Хром
1	22/5865	Дэж-1	0-15	43.9	0.01	30.9	22.8	53.3	40.8
Хүнд хатуу агууламж /MNS 5850:2019/				150.0	3.0	100.0	100.0	300.0	150.0
Хортон агууламж /MNS 5850:2019/				1000.0	10.0	500.0	500.0	600.0	400.0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800.0	20.0	1200.0	1000.0	1000.0	1500.0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

*ND-not detect

Жич: Энэхүү шинжилгээний харуу нь тухайн цэгийн дэгжид хамраах ба хуульчлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторын эрхлэгч: Л.Цагаандархи /MS.c/ - з

Задлан шинжээч: О.Дагвийжалам /MS.c/

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 22/2867

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@g-mongol.mn

Дэж авсан огноо: 2022 он 07 сарын 18

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 07 сарын 19-20

Дэж авсан газрын нэр: Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон, "Хэмжилзүй" ХХК-ны Хатгал тосгон хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах төсөл
Координат: 50°23'14.11" 100°06'08.55"

Дэж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Хэмжилзүй" ХХК

Харилцах утас: 99998517

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dsm	Ялгам, %	CaCO ₂ %	Шингээгдсэн и сууриул мг-эжв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13
1	22/5864	Дэж-1	0-15	8.66	0.06	0.148	2.14	8.01	8.3	4.2	1.6	13

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	<0.001	<0.01	
1	22/5864	Дэж-1	0-15	40.5	25.7	17.3	4.4	9.4	2.7	16.5

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Хүнд металл мг/кг					
				Ni /Никель	Cd /Кадми	Pb /Хар тугалга	Cu /Зэс	Zn /Хром	Cr /Хром
1	22/5864	Дэж-1	0-15	35.4	0.01	31.3	12.5	46.7	36.9
Хүнд хатуу агууламж /MNS 5850:2019/				150.0	3.0	100.0	100.0	300.0	150.0
Хортон агууламж /MNS 5850:2019/				1000.0	10.0	500.0	500.0	600.0	400.0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800.0	20.0	1200.0	1000.0	1000.0	1500.0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

*ND-not detect

Жич: Энэхүү шинжилгээний харуу нь тухайн цэгийн дэгжид хамраах ба хуульчлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторын эрхлэгч: Л.Цагаандархи /MS.c/ - з

Задлан шинжээч: О.Дагвийжалам /MS.c/

ХАВСРАЛТ -3

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/A-150
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Хэмжилзүй" ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөнхцэцэг техникч
 Дээжийн тоо, төрөл : 4 агаар
 Сорьц авсан огноо : 2022.07.06
 Дээжийн тодорхойлолт : Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон
 Хатгал тосгоны хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон
 бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах төсөл
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 0017-2-5-12:2021, MNS 0017-2-5-11:2021
 Шинжилсэн огноо : 2022.07.08
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м³	Азотын давхар исэл мг/м³	PM10 тоос мг/м³	PM2.5 тоос мг/м³	Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл
1	N 50°23'06.8", E 100°06'38.2"	VIII/6	13:30	0.001	0.017	0.018	0.043	1.12
2	N 50°23'07.7", E 100°06'14.7"	VIII/6	14:10	0.004	0.034	0.014	0.037	1.34
3	N 50°23'13.2", E 100°06'09.7"	VIII/6	14:55	0.005	0.024	0.020	0.051	2.52
4	N 50°23'17.1", E 100°06'09.1"	VIII/6	15:20	0.005	0.014	0.016	0.049	3.45
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	-	-	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан:
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/A-151
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Хэмжилзүй" ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөнхцэцэг техникч
 Дээжийн тоо, төрөл : 8 цацраг
 Сорьц авсан огноо : 2022.07.06
 Дээжийн тодорхойлолт : Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон
 Хатгал тосгоны хог хаягдлын төвлөрсөн цэг болон
 бохир ус цэвэрлэх байгууламж байгуулах төсөл
 Шинжилсэн огноо : 2022.07.08
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Цацаргийн түвшин мкЗв/цаг	
				агаар	хөрс
1	N 50°23'06.8", E 100°06'38.2"	VIII/6	13:30	0.09	0.020
2	N 50°23'07.7", E 100°06'14.7"	VIII/6	14:10	0.14	0.020
3	N 50°23'13.2", E 100°06'09.7"	VIII/6	14:55	0.10	0.11
4	N 50°23'17.1", E 100°06'09.1"	VIII/6	15:20	0.10	0.09
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				-	-

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

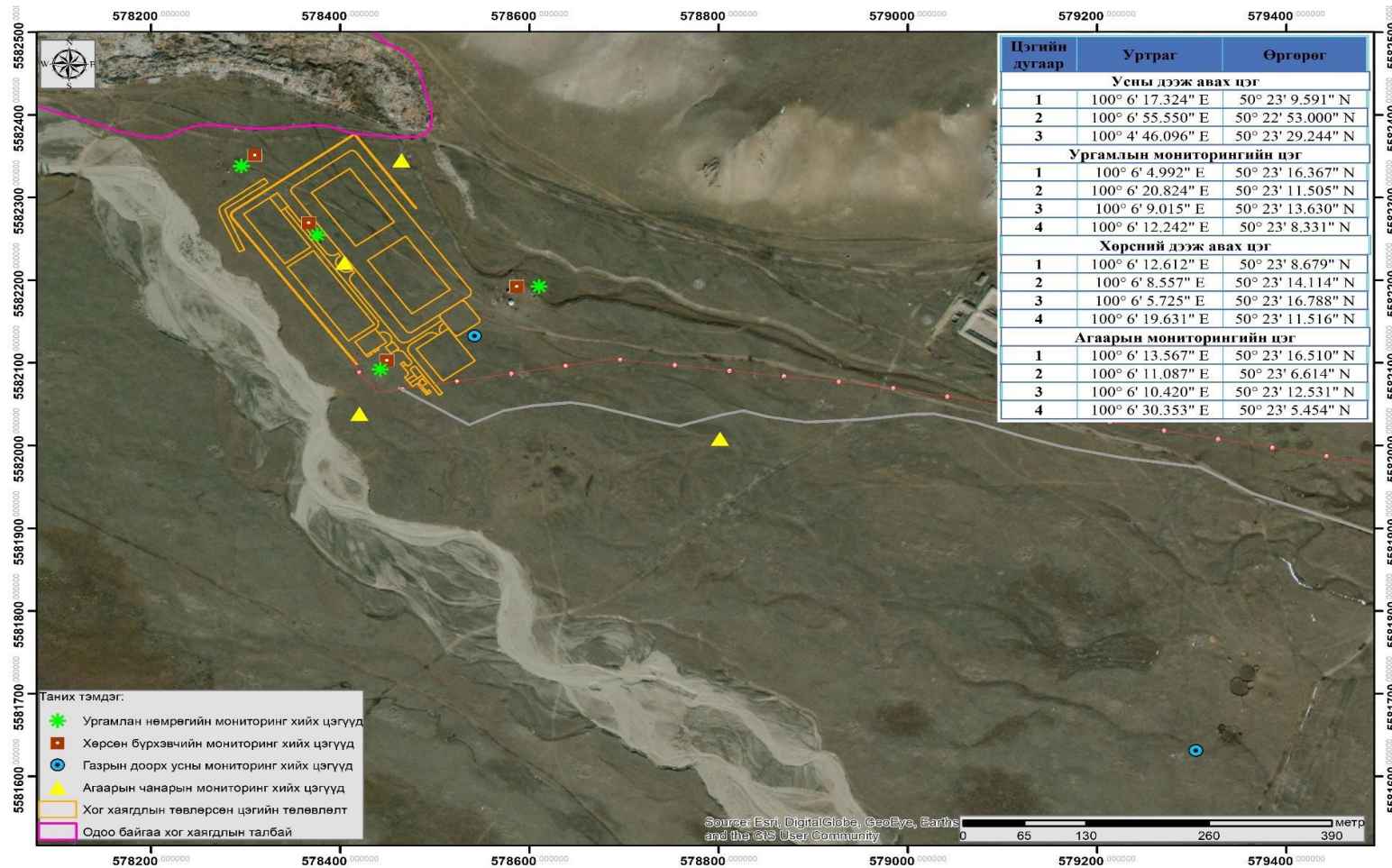
Хянаж баталгаажуулсан:
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

ХАВСРАЛТ -4

Дээж авсан цэгүүдийн байрлал

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

ХАВСРАЛТ -5

1.1. БОЛЗОШГҮЙ ЭРСДЭЛЭЭС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ, БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

1.1.1. Байгалийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ

Төсөл хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны явцад гарч болзошгүй байгалийн гамшиг, ослоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор дор дурдсан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх нь зүйтэй.

Үүнд:

Гал түймрээс сэргийлэх арга хэмжээ

- Галын аюулгүй ажиллагааг чанд мөрдөн ажиллаж, гал түймэр унтраах хэрэгслэлээр бүрэн хангах, гал түймэр гарсан тохиолдолд гал түймрийг хохирол багатай унтраах арга ажиллагаанд ажиллагсдыг сургаж дадлагажуулсан байх,
- Өндөрлөг газрыг ашиглан аянга зайлуулагч байрлуулах,
- Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх зааварчилгааг бүх ажиллагсдад өгч болзошгүй түймрийн үед ажиллах график төлөвлөгөө гаргаж мөрдөх,
- Гал унтраах багаж хэрэгслэлийн бүрэн бүтэн байдлыг хангаж зохих газруудад байрлуулах,
- Галын аюулаас сэргийлэх дохио, санамж, тэмдгүүдийг шаардлагатай газарт нь байрлуулах,
- Галын аюул гарч болзошгүй хавар намрын улиралд ээлжийн зохион байгуулалтаар эргүүл томилон ажиллуулах,
- Барилга байгууламжийн хийц, бүтээцийн шийдэл нь гал түймэр гарсан тохиолдолд хүн амын аюулгүй байдлыг хангахуйц, гал түймрийг бага хохиролтойгоор унтраах бололцоог хангасан байна. /МУ-н Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, 18-р зүйлээс/
- Ойн хээрийн бүрэн сэргийлэн, ялангуяа хуурайшил ихтэй цаг хугацаанд онцгойлон ажиллах

Зураг.1. Гал унтраах хэрэгслүүд

Газар хөдлөлтийн үед өөрийгөө хэрхэн хамгаалах

Газар хөдлөлт болохын өмнө:

- Хэрвээ газар хөдөлбөл ажлын байр, ажилчдын байранд юу юу эвдрэх талаар ярилцах
- Гамшгийн үед ажиллах төлөвлөгөөтэй байх,
- Өрөө, тасалгаандаа хамгийн аюулгүй хэсэг нь хаана байж болохыг урьдчилан тогтооно.
- Аюулгүй газар руу орох /нуугдах/, халхлах, байх зэргээр дадлага, сургуулилт хийх,
- Аюулын үед барилга, байшингаас гарах гарц, аюулын гарцыг мэддэг байх,
- Эмнэлгийн анхны тусламж үзүүлэх чадварыг эзэмших,
- Ус, цахилгааныг хэрхэн яаж унтраах талаар суралцах,
- Өрөө, тасалгааныхаа овор ихтэй, хүнд тавилгыг зохих ёсоор бэхэлж, тогтоох,
- Аюултай болон химийн хортой бодисыг зориулалтын газар тусгаарлан хадгалах,
- Гар чийдэн (нэмэлт зайны хамт), зайгаар ажилладаг жижиг радио, эмийн сан гэх мэт зүйлсийг бэлэн байлгах,
- Нэн шаардлагатай байгууллагын утасны жагсаалтыг мэддэг байх,
- Галын хор ашиглаж сурах гэх зэрэг юм.

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Газар хөдлөлтийн үед юу хийх вэ?

Газар хөдлөх үед байшин дотор байгаа бол:

- Тайван байх,
- Аюулгүй газар хорогдох(дотор хана, булан, даацын багана гэх мэт),
- Газар хөдлөж эхлэх үед байгаа газрынхаа газарт сууж өөрийгөө халхлах, хүлээх,
- Бат бөх ширээн доогуур орох,
- Цонхноос хол байх,
- Цаг, таазны гэрэл зэрэг дээрээс унах зүйлсийн доор зогсохгүй байх,
- Хаалга онгойлгоод доор нь зогсвол дээрээс унасан зүйл цохих аюул харьцангуй бага байна.

Газар хөдлөх үед гадна байгаа бол:

- Байшин, барилга, мод, гэрэл болон цахилгааны шонгоос хол, аюулгүй газар олох,
- Хэрвээ машин дотор байгаа бол чичирхийлэлт зогсвол машинаасаа гарах хэрэггүй,
- Машинаар явж байгаа бол замаас гарч зогсох, гүүр, тунелээс холдох, ил задгай талбай олох,
- Ойр орчимд тэсэрч, дэлбэрэх бодис байгаа бол лаа асаах эсвэл гал гаргаж болохгүй зэрэг болно.

Үер усны аюулаас сэргийлэх арга хэмжээ

- Үер усны аюулаас урьдчилан сэргийлэх сэрэмжлүүлэг, мэдээ, дохиог хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, мэдээллийн бусад эх сурвалжаас тогтмол хүлээн авч сэрэмжлэх, бусдад дамжуулах,
- Тэнгэрийн байдал, үүл, салхины чиг, мал амьтны хөдөлгөөн, араншинг шинжих гэх мэт үер усны аюулаас урьдчилан сэргийлэх уламжлалт аргаас суралцах,
- Ажлын байрыг үерийн усны зам, голын голдрил, гуу, жалга, хуурай сайр, ус хальдаг эрэг, татамд барихгүй байх,
- Үер, усны аюулаас хамгаалах далан, суваг, шуудуу, хашлага барих, тэдгээрийг тогтмол шалгах,
- Үер, усны аюулын талаар ажилчдад анхааруулга, сэрэмжлүүлэг өгөх зэрэг болно.

Үер, усны аюулын үед юу хийх хэрэгтэй вэ

- Үерийн аюулаас хамгаалах уламжлалт аргыг ашиглан эрүүл мэнд, амь нас, эд хөрөнгө аврах, хамгаалах,
- Цахилгаан хэрэгслийг хүчдэлээс салгах,
- Мэдээллийг, холбогдох байгууллага /эрүүл мэнд, онцгой байдал, нутгийн захиргаа гэх мэт/-д мэдээлэх, бусдад хүргэх зэрэг болно.

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Үер, усны аюулын дараа юу хийх хэрэгтэй вэ

- Эвдэрч нурсан газраас холдож аюулгүй газар очих,
- Шаардлагатай бол эмнэлгийн байгууллагад хандах,
- Үерийн усаар халдварт өвчний нян тээгддэг тул цэвэрлэгээ хийх, энэ ажилд мэргэжлийн байгууллагаас туслалцаа авах,
- Барилга байгууламжийн гадуур устай байвал дотогш оролгүй хүлээх,
- Үерийн ус барилгын суурийг гэмтээж, барилга нурах аюултайг анхаарах,
- Хийн шугам гэмтэж хий алдагдах, цахилгаан дулаан болон цэвэр усны шугам сүлжээ эвдэрсэн байх магадлалтай тул холбогдох мэргэжлийн байгууллагаас зөвшөөрсөн тохиолдолд байгууламжийг эргэж очих,
- Гараа тогтмол савандаж угаах зэрэг болно.

1.1.2. Үйлдвэрлэлийн ослоос учрах эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

Ажлын байрны хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй

Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгж нь Хөдөлмөрийн Аюулгүй Байдал, Эрүүл Ахуйн тухай хууль болон холбогдох хуулиар зохицуулагдсан үүргийг хүлээж ажиллана. Тухайлбал,

- ❖ Үйлдвэрлэлийн явцад бий болсон хими, физик, биологийн хүчин зүйл нь ажлын байрны хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлэх, техник, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах
- ❖ Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны явцад хүний амь нас, эрүүл мэндэд сөрөг аюултай нөхцөл байдал бий болсон тохиолдолд уг үйл ажиллагааг яаралтай зогсоож, аюултай нөхцөл байдлыг шуурхай арилгах
- ❖ Хөдөлмөр эрхлэлтийн явцад гарч болзошгүй осол, бэртэл, өвчлөлөөс ажилтныг хамгаалах хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн удирдлагын тогтолцоо нэвтрүүлэх
- ❖ Ажлын байранд учирч болзошгүй аюулыг илрүүлэх, тогтоох, үнэлэх, бууруулах, арилгах зорилгоор эрсдэлийн үнэлгээ хийх
- ❖ Ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээг хийлгэх
- ❖ Ажлын байрны онцлогт нийцсэн дүрэм, заавар, журам баталж, мөрдүүлэх
- ❖ Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар шаардлагатай мэдлэгийг эзэмшсэн байх
- ❖ Аюулгүй ажиллагааны мэдлэг олгох сургалт явуулах, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаарх мэдлэгийг жил бүр шалгах, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, сургалтанд хамрагдаагүй, зааварчилгаа аваагүй, шалгалт өгөөгүй ажилтнаар ажил үүрэг гүйцэтгүүлэхгүй байх
- ❖ Хөдөлмөрийн аюултай, хортой нөхцөлд ажил үүрэг гүйцэтгэдэг ажилтныг хор саармагжуулах бодис, хүнсний бүтээгдэхүүн, хоолоор үнэгүй хангах
- ❖ Хэт халуун буюу хүйтэн, салхитай, хур тунадастай зэрэг задгай газар, халаалтгүй байранд ажиллаж байгаа ажилтныг хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн стандартын дагуу түр завсарлагын үед амрах, дулаацах, хоргодох зориулалтаар тоноглож тохижуулсан ахуйн байраар хангах
- ❖ Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний тоон мэдээллийн талаар тэмдэглэл хөтөлж, холбогдох байгууллагад мэдээлж байх

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

- ❖ Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн талаар илэрсэн зөрчил, дутагдал, эрх бүхий этгээдийн гаргасан шаардлага, дүгнэлтийн дагуу тодорхой арга хэмжээ авч, эргэж мэдэгдэх
- ❖ Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг хангах арга хэмжээ, түүнд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн төсөв, төлөвлөгөө, хамтын гэрээнд тусгаж, зориулалтаар нь зарцуулах
- ❖ Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, хурц хордлогын улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан ажилтанд хууль тогтоомжийн дагуу нөхөн төлбөр олгох
- ❖ Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид нь өөрийн ажиллагсдын аюулгүй, эрүүл ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх үүрэгтэй.
- ❖ Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага. MNS4990:2015” стандартын дагуу үнэлэн, дагаж мөрдөх

Ажлын байрны гэрэлтүүлэг

Ажлын байрыг байгалийн гэрэл нэвтрэх боломжоор хангасан байх ба ажиллагсдын аюулгүй ажиллагаа болон эрүүл ахуйд нийцсэн нэмэлт гэрэлтүүлэг байрлуулах мөн тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагаанаас хамгаалах боломжтой нэмэлт гэрэлтүүлэг тусгайлан шаардагдах ажлын байруудад зохих шаардлагуудыг хангахуйц гэрэлтүүлэг тавина.

Үүнд:

- ❖ Гэрэлтүүлэг нь жигд тархсан байх
- ❖ Нүдэнд шууд тусахгүй, гялбалт үүсгэхгүй байх
- ❖ Сүүдэр үүсгэхгүй байх
- ❖ Ашиглахад хялбар байх
- ❖ Тэжээлийн шугамын хэлбэлзэл 4%-иас ихгүй байна.
- ❖ Засвар үйлчилгээг тогтмол хийж байх
- ❖ Тоос шороог арчиж цэвэрлэж байх

Зуухны ашиглалтын үеийн эрсдэл

Осол эрсдлийн үнэлгээ

Осол үүсэх шалтгаан

Уурын зуухны технологи ажиллагаанд осол, гаргах мэргэжлийн өвчлөлгүй жигд ажиллагааг хангаж, хөдөлмөр хамгааллын ажлын тодорхой үр дүн гарахуйц зохион байгуулалт, техник технологийн иж бүрэн арга хэмжээ авч байх ёстой. Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлийн өвчлөлтэй тэмцэх ажлын амжилт нь тэдгээрийн шалтгааныг задлан шинжлэх чанараас нилээд хамаарна.

Ослын шалтгаан

Уурын зуухны технологи ажиллагааны явцад үүсэх осол эрсдлийн шалтгааныг дараахи хэсгүүдэд хуваадаг.

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

- Техник-технологийн
- Зохион байгуулалтын
- Ариун цэвэр, эрүүл ахуйн
- Сэтгэцийн, физиологийн
- Байгаль цаг уурын
- Мэргэжил боловсрол, ажлын дадлага дутуу

Техник технологийн шалтгаанд:

- Уурын зуухны технологийн шат дамжлагууд, ашиглаж байгаа техник тоног төхөөрөмжийн чанаргүй ажиллагаа, ажлын саатал, өөрийн нь дутагдал
- Аюулыг зайлуулах буюу мэдээллэх хамгаалалтын төхөөрөмжгүй байх буюу гэмтэх;
- Найдвартай байх нөөц сэлбэг, техник тоног төхөөрөмжийн нөөц дутагдах, дахин үйлдвэрлэгдэхээ больсон, өнөөгийн шаардлага хангахаа больсон техник тоног төхөөрөмж хэрэглэх
- Капитал ба графикт үзлэг, ээлжит засвар-үйлчилгээ хангалтгүй, түүнд шаардагдах сэлбэг-материал дутагдах
- Ижил төстэй гэж үзсэнээс улбаалж шинээр ашиглаж эхэлж буй төхөөрөмжийн хувьд аюулгүй ажиллагааны журам танилцагдаагүй;
- Өдөр бүр ажил эхлэхэд хийх техникийн хяналт хийгээгүй техник тоног төхөөрөмж, машин, багаж хэрэгслэл ашиглах:
- Үйлдвэрлэгчээс гаргасан машин механизм, техник тоног төхөөрөмжийн эд анги, ажиллагаанд дураар өөрчлөлт хийх;
- Техник тоног төхөөрөмж, үйлдвэрийн хүчин чадлын дутагдалтай байдал;
- Зөвхөн ашгаар бүхнийг тооцож, капитал томоохон засвар үйлчилгээ, шинэтгэл-өргөтгөлийг хойшлуулах юмуу орхигдуулах;

Зохион байгуулалтын шалтгаанд:

- Уурын зуухны талбайд хөдөлмөрийн зохион байгуулалт хангалтгүй байх;
- Техникийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм мөрдөлтөд тавих хяналт, зохион байгуулалт хангалтгүй байх;
- Машин механизм, техник тоног төхөөрөмжийн зохисгүй байршил;
- Машин техник, тоног төхөөрөмжийн засварын зохион байгуулалт хангалтгүй байх.
- Засвар үйлчилгээнд ашиглах багаж хэрэгслэлийн хангамжийн зохион байгуулалт хангалтгүй байх
- Ажиллагсдыг нэг бүрийн хамгаалах төрөл бүрийн хэрэгслэлээр тогтмол хангахгүй байх, ашиглалтад тавих хяналт сул;
- Ажлын болзошгүй гэмтэл осол, мэргэжлийн өвчинтэй тэмцэх суртал ухуулга, нийтийн боловсролын арга хэрэгслэлийг үр ашиг багатай ашиглах
- Ажиллагсад эрүүл мэнд, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар сургалт семинар, зааварчилгаа чанаргүй өгөх;
- Үйлдвэрийн технологийн дамжлагууд болон тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслэлийг аюулгүй ашиглах заавар, журмыг мөрдөхгүй байх;
- Аюулгүйн техникийн ажиллагаанд суралцаагүйгээс мэргэжлийн чадвар хангалтгүй, сургалт дадлага орхигдсон байх;
- Байгалийн болзошгүй гамшиг, түүнд өртөж болзошгүй байгаль хамгаалах арга хэмжээний талаар мэдлэг олгоогүй
- Бүрэн бус техникээс болон тоноглолд цэвэрлэгээ үйлчилгээ дутуу хийсэн, эмх цэгцгүй замбараагүй байдлаас

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

- Аюулгүй ажиллах арга барилын нэгдсэн систем тогтоогүйгээс тус тус шалтгаалдаг

Ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шинж чанартай шалтгаанд:

- Уурын зуухны ажлын талбай дахь чимээ шуугиан ба доргион их байх;
- Агаар орчин хорт хий, утаа тортог, тоосоор бохирдох;
- Ажиллагсдын ажлын цагийн үргэлжлэх хугацаанд хөдөлмөрийн хууль зөрчигдөж, эрүүл мэндэд нөлөөлөхүйц удаан хугацаанд тасралтгүй үргэлжлэн ажиллах
- Ахуйн хог хаягдал цэвэрлэх зайлуулах ажил удааширалтай
- Унд ахуйн стандарт шаарлага хангахгүй ус ашиглах
- Баталгаагүй хүнсээр хооллох;
- Эрүүл мэндийн үзлэг, авах арга хэмжээ орхигдох;
- Ойрын эм хэрэгслэл байхгүй
- Ажиллагсаас аюулгүй орчинд ажиллах, эрүүл мэндээ хамгаалах талаар тавьсан санал хүсэлтийг үл ойшоох

Сэтгэц, физиологийн шалтгаанд:

- Эрүүл мэнд нь муудах (хараа, сонсгол, уушиг хоолойн үрэвсэл, элдэв харшил, г. м)
- Хамт олны сэтгэлгээний уур амьсгал өөрчлөгдөх;
- Согтууруулах ундаа хэрэглэх г. М

Осол гарахад нөлөөлөх хүчин зүйл

Уурын зуухны явцад үйл ажиллагааны шат дамжлага нэг бүр дэх аюултай ба хортой хүчин зүйлүүдийг тогтоох нь ослоос сэргийлэхэд чухал ач холбогдолтой. Үүнд:

- Хөдөлмөр хамгаалаллын арга хэмжээ, дүрмийг баримтлаагүйгээс үүсэх осол аваарь
- Даралттай шугам хоолойноос гарах хийн болон шингэний урсгал;
- Гэмтэлтэй тоног төхөөрөмжүүд (төрөл бүрийн шат)- ийн ашиглалт;
- Ажлын бүсийн бохирдсон агаар, тоосжилт;
- Дуу чимээ, доргион;
- Цахилгаан сүлжээний өндөр хүчдэл;
- Шөнийн цагт ажлын бүсийн хангалтгүй гэрэлтүүлэг
- Физик ачаалал ба сэтгэл санааны дарамт;

Дээрх нөхцөл байдлаас авч үзэхэд осол авааргүй ажиллахад нэг талаас ажиллагсад хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг чанд сахих шаардлага тавигдаж байна.

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Мөн шинжлэх ухаан технологийн дэвшлийг олборлолт үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх шинэчлэлтээс гадна байгууллагын зүгээс хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангуулах, ажиллагсдад сургалт, зааварчилгаа өгөх болон дотоодын хяналт тавьж ажиллах нь чухал юм.

Гэнэтийн осол

Гэнэтийн осолд урьдчилан тооцоолоход нэн бэрх байгалийн гамшигт үзэгдлүүдийг хамруулан үзэх бөгөөд үүнд усны үер, хүчтэй газар хөдлөл, аянга цахилгаан зэргийг авч үзэж болох юм.

Гэнэтийн иймэрхүү осол болох тохиолдолд төслийн хүрээнд байгаль орчныг бохирдуулах зэрэг хохирол бараг учруулахгүй байна.

Аянга цахилгааны үүдэлтэй гал түймрийн аюулаас харин хохирол багатай гарч, орчноо бохирдуулахгүй байж болох талтай.

Дээрхи гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэхийн тулд дараахь арга хэмжээг авсан байх шаардлагатай. Үүнд:

- Байгалийн гэнэтийн осол тохиолдсон үед юуны өмнө хүний амь насыг хамгаалах үүднээс хамгаалалтын дүрмийг нарийн чанд мөрдөх
- Удирдлагын зүгээс тохиолдож болзошгүй байгалийн гэнэтийн ослын үед ажилчид тусгай зохион байгуулалтанд орон хэн хэрхэн яаж ажиллах талаар урьдаас тусгайлан заавар зөвлөгөө өгсөн, мөрдөх журам дүрмийг баталсан байх
- Гал унтраагч хор /тэрчлэн механикжсан буюу автомат/ зэрэг гал түймрийн үед хэрэглэх гал унтраах тоног төхөөрөмжийг цаг ямагт бэлэн байлгах зэрэг арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх ёстой. Ялангуяа тэсрэх бодисын дэргэдэх галын усны нөөц болон үйлдвэрийн галын нөөцүүдийг бусад зориулалтаар ашиглахыг чанд хориглоно.

Аюулгүй ажиллагааны үндсэн шаардлагууд

Төсөл хэрэгжүүлэх явцад хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааг бүрэн хангаж Монгол Улсын “Хөдөлмөрийн тухай хууль”, “Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн нөхцлийг сайжруулах үндэсний хөтөлбөр”, “Аж ахуйн нэгж байгууллагад хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн ажлыг зохион байгуулах дүрэм”-ийн заалтуудыг мөрдлөг болгон ажиллах юм. Төслийн явцад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, хөдөлмөрийн нөхцөлийн дараахь шаардлагуудыг сахивал зохино.

Хөдөлмөрийн нөхцөл:

Хөдөлмөрийн нөхцлийн тодорхойлолт: MNS 5080:2001 тоот стандартаар хөдөлмөрийн нөхцөлийг тодорхойлохдоо Хөдөлмөрлөх явцдаа ажилчны хөдөлмөрлөх чадвар, эрүүл мэндэд нөлөөлөх ажлын байрны орчны болон хөдөлмөрийн үйл ажиллагааны хүчин зүйлийн нийлбэрийг хөдөлмөрийн нөөц гэнэ.

Хөдөлмөрийн нөхцөлийг хэвийн болон хэвийн бус нөхцөл гэж ангилна.

1. Хэвийн нөхцөл - Үйлдвэрлэлийн ажлын байрны орчны болон хөдөлмөрийн үйл ажиллагааны хүчин зүйлс нь ажилтны эрүүл мэндэд нөлөөлөхгүйгээр тэдгээрийн хэмжээ нь эрүүл ахуйн зөвшөөрөх хэмжээнээс нь хэтрэх нөхцөлийг хэвийн нөхцөл гэнэ.
2. Хэвийн бус нөхцөл-Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. эрүүл ахуйн шаардлагын хүрээнд сөрөг нөлөөллийг нь арилгах боломжгүй, хөдөлмөр стандартад нийцээгүй ажлын байрны нөхцөлийг хэвийн бус нөхцөл гэнэ.

Хөдөлмөрийн аятай нөхцлөөр хангах:

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Байгууллага нь ажилтныг хөдөлмөрийн аятай нөхцөл бүхий ажлын байраар хангах бөгөөд үйлдвэрлэлийн явцад бий болсон хими, физик, биологийн хүчин зүйл нь ажлын байрны хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх нөхцлийг бүрдүүлнэ. Хөдөлмөрийн хэвийн бус нөхцөлд ажилладаг ажилтанд хамгаалах хэрэгсэл, ажлын тусгай хувцас, хор саармагжуулах бодис, хоол, хүнсний бүтээгдэхүүн зэргийг олгоно. Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага хангах арга хэмжээнд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн төлөвлөгөө, хамтын гэрээнд тусгаж зарцуулна.

Цаг уурын тохиромжгүй нөхцөлд ажиллахад тавих шаардлага:

Байгууллага нь хэт халуун буюу хүйтэн, салхитай, хур тунадастай зэрэг цаг уурын нэн тохиромжгүй нөхцөлд задгай газар халаалтгүй байранд ажиллаж байгаа ажилтанд хөдөлмөрийн стандартын дагуу түр завсарлагын үед амрах, дулаацах, хоргодох зориулалт бүхий ахуйн байр байгуулж, тоноглож тохижуулна. Амь нас, эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө нөхцөл байдал бий болсон тохиолдолд ажлаа зогсооно.

Ажилтан хөдөлмөрлөх үүргээ биелүүлэх явцад үйлдвэрлэлийн аюулгүй ажиллагааны журам зөрчигдсөн тухай бүр болон амь бие, эрүүл мэндэд нь сөрөг, аюултай нөхцөл байдал бий болсон тохиолдолд ажлаа зогсоож, энэ тухай ажил олгогчид мэдэгдэнэ. Үйл ажиллагааг бүрэн эсвэл хэсэгчлэн түр хугацаагаар зогсоох буюу хааж болно.

Ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгсэлд тавих шаардлага:

MNS 4931:2000 стандартаар хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэлд тавих шаардлага, ангиллыг баталсан байдаг.

1. Ерөнхий шаардлага

- 1.1. Хамгаалах хэрэгсэл бүр баталсан норматив-техникийн баримт бичигтэй байна.
- 1.2. Баталсан норматив-техникийн баримт бичиггүй хамгаалах хэрэгслийг хоргилоно.
- 1.3. Хамгаалах хэрэгслийг тухайн ажил, технологийн процессийн аюултай ба хортой хүчин зүйлийг харгалзан үзсэний үндсэн дээр сонгоно.
- 1.4. Барилга төлөвлөлтийн арга хэмжээ, тоног төхөөрөмжийн хийц, үйлдвэрлэлийн үйл явцын зохион байгуулах болон нийтийн хамгаалах хэрэгслээр аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага хангагдахгүй байгаа тохиолдолд тусгай хамгаалах хэрэгслийг хэрэглэнэ.
- 1.5. Хамгаалах хэрэгсэл нь хөдөлмөрийн үйл ажиллагааны явцад, хүний бие махбодид нөлөөлөх орчны нөлөөллийг тохиромжтой болгож, хөдөлмөрийн хэвийн нөхцөлөөр хангагдсан байх шаардлагатай.
- 1.6. Хамгаалах хэрэгсэл нь техникийн гоо зүйн болон эргономикийн шаардлагатай тохирч байна.
- 1.7. Хамгаалах хэрэгсэл нь хамгаалах чавдар сайтай, хэрэглэхэд тохиромжтой байна.
- 1.8. Тусгай хамгаалалт ашиглалт, эрүүл ахуйн, физиологи, хамгаалалтын үнэлгээг үнэлсэн үзүүлэлт, ашиглалтын заавартай байна.
- 1.9. Хамгаалах хэрэгсэл нь үйлдвэрлэлийн орчинд хортой ба аюултай хүчин зүйлийг үүсгэдэггүй байна.
- 1.10. Тусгай хамгаалалтын хэрэгслийг зориулалт, эдэлгээний хугацаа, ашиглах болон хадгалах зааврын дагуу хэрэглэнэ.
- 1.11. Оруулж ирж байгаа шинэ хамгаалах хэрэгслийг мэргэжлийн байгууллагаар шалгуулж зөвшөөрөл авсан байна.

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

1.12. Хамгаалах хэрэгслийн ерөнхий шаардлагын биелэлтэнд ажил олгогч хяналт тавьж байх үүрэгтэй.

Хамгаалах хэрэгслийг хэрэглэж байгаа байдлаар нь: Нийтийн, тусгай хамгаалах хэрэгсэл гэж 2 ангилна.

- Нийтийн хамгаалах хэрэгсэл-ажлын байр, талбайг бүхэлд нь үйлдвэрлэлийн тохиромжгүй хүчин зүйлсээс хамгаалах зориулалтаар хэрэглэж байгаа техник технологийн хэрэгслийг хэлнэ.
- Тусгай хамгаалах хэрэгсэл-хувь хүн, тодорхой эрхтэн системийг үйлдвэрлэлийн тохиромжгүй хүчин зүйлүүдээс хамгаалах зориулалтаар хэрэглэж байгаа тухайн хувцас, хэрэгслийг хэлнэ. Тусгай хамгаалах хэрэгслийг эрхтэн системийг хамгаалах байдлаар нь хамгаалах хэрэгсэл, ажлын тусгай хувцас гэж 2 ангилдаг.

Хамгаалах хэрэгсэлд толгой, нүүр, нүд, амьсгалын эрхтэн, сонсголын эрхтэн, арьс салс, өндөрөөс унахаас, эрхтэн тус бүрийг тусгаарлан хамгаалах хэрэгсэл ордог. Ажлын тусгай хувцас хэрэгсэлд ажлын тусгай хувцас, гар хамгаалагч хэрэгсэл, тусгаарлагч костюм зэрэг орно. Байгууллага нь ажилтныг түүний хөдөлмөрийн нөхцөл, ажил, үүргийн онцлогт тохируулан аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгслээр хангана. Ажил олгогч нь ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгслийг цэвэрлүүлэх, ариутгах, засварлуулах үүрэгтэй.

ХАВСРАЛТ-6

2022.05.22 ХАБЭА-н тэмдэг тэмдэглэгээ хийв.

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

2022.06.24 Галын булан тохижуулах

2022.06.24 Гар угаах талбайг тохижуулах бохир ус хөрсөнд хаяхгүй байх арга хэмжээ авах

2022.06.24 Кемпийн хил хязгаарыг тодорхой болгох

2022.06.24 Ариун цэврийн байгууламжинд тэмдэг тэмдэглэгээ хийх

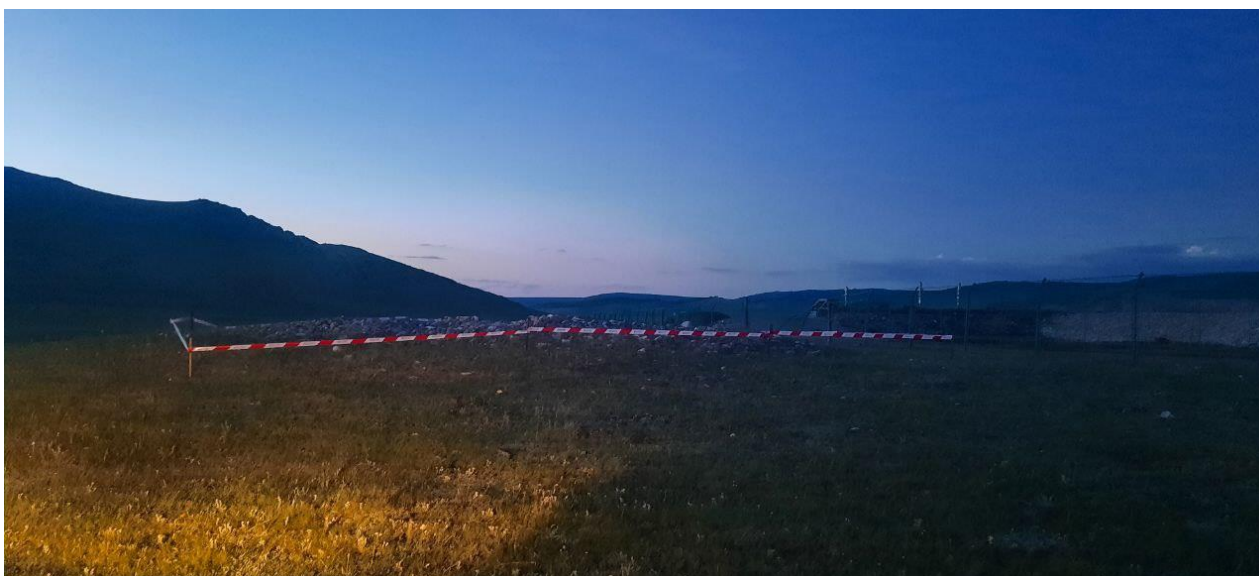

2022.06.24 Хог ангилан ялгах сав байрлуулж, ангилах

1. Түүхийн 2 дурсгалыг хамгаалалтын зүйл хийснийг нотлох баримт, зураг.

2022.06.24 2 ширхэг хиргэсүүрийн тойруулан хамгаалалтын тууз татав

2. Төсөлд ашиглаж буй машин техникийн үзлэгт оруулсан баримтууд.

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Улсын дугаар: 7940УНЧ
Загвар: HINO Ranger U-GD3HJAA
Үйлдвэрлэсэн он: 1991

Залгах

COVID-19 зөвшөөрөл

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзлэгт орсон огноо:	2022/04/17
Үзлэгт дахин орох огноо:	2023/04/17
Тэнцсэн эсэх:	Тийм

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Улсын дугаар: 4244УАО
Загвар: HINO Ranger U-GD3HJAA
Үйлдвэрлэсэн он: 2000

Залгах

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзлэгт орсон огноо:	2021/10/11
Үзлэгт дахин орох огноо:	2022/10/11
Тэнцсэн эсэх:	Тийм

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Улсын дугаар: **1189УН**
Загвар: **Doosan 210W-V**
Үйлдвэрлэсэн он: **2002**

Залгах

COVID-19 зөвшөөрөл

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзлэгт орсон огноо: 2022/05/02

Үзлэгт дахин орох огноо: 2023/05/02

Тэнцсэн эсэх: Тийм

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Улсын дугаар: **0552УАЕ**
Загвар: **KIA Bongo3**
Үйлдвэрлэсэн он: **2004**

Залгах

COVID-19 зөвшөөрөл

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзлэгт орсон огноо: 2021/10/11

Үзлэгт дахин орох огноо: 2022/10/11

Тэнцсэн эсэх: Тийм

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Улсын дугаар: **7734УНА**
Загвар: **Hyundai Porter**
Үйлдвэрлэсэн он: **2002**

Залгах

COVID-19 зөвшөөрөл

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзлэгт орсон огноо: **2022/04/14**

Үзлэгт дахин орох огноо: **2023/04/14**

Тэнцсэн эсэх: **Тийм**

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Улсын дугаар: **8104УБМ**
Загвар: **Hyundai Porter**
Үйлдвэрлэсэн он: **2011**

Залгах

COVID-19 зөвшөөрөл

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзлэгт орсон огноо: **2021/09/18**

Үзлэгт дахин орох огноо: **2022/09/18**

Тэнцсэн эсэх: **Тийм**

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

3. Нутгийн иргэдэд хогний талаар сургалт хийсэн зураг, баримт.

2022.05.21 Орон нутгийн захиргаа, ард иргэд уулзалт, таниулах үйл ажиллагаа хийсэн

2022.06.03 Орон нутгийн иргэдтэй танилцуулах уулзалт хийв

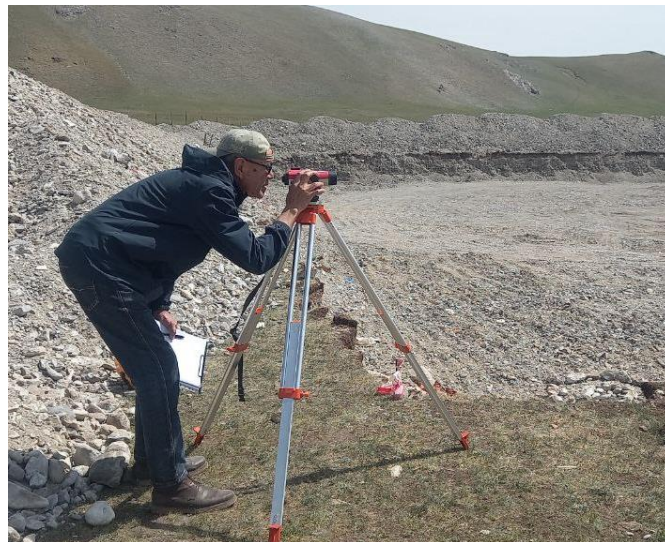

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

4. Орон нутгийн захиргаа, ард иргэд уулзалт, таниулах үйл ажиллагаа хийсэн баримтууд.

2022.06.15 Аймгийн мэргэжлийн хяналтын дарга ирж танилцав

2022.06.16 Хөвсгөл аймгийн засаг дарга болон холбогдох инженер мэргэжилтэнүүдэд ажлын явцыг танилцуулав

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

5. Орон нутгийн иргэдийг дэмжсэн үйл ажиллагааны баримт

2022.06.23 Орон нутгаас 29 хүн авч хуучин хогийн цэгийн хогийг ялгаж ангилах ажил хийсэн

Хатгалын газард оршин суугаачдын амьжиргааг хөгжүүлэх зорилготой буй иргэдийн мэдээлэл

№	Дунд нэр	Үйл	Ажлын тусламж	Регистр	Ажлын зүйл, хэмжээ, өртөг	Үнэ
1	М. Хайр Баяр	ЭР	Тусламж	PH66021198	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	80815715
2	Н. Келх	ЭР	Тусламж	PH 53041616	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	88195313
3	Л. Галбалар	ЭР	Тусламж	PH 64031635	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	53304800
4	Д. Маргалсайхан	ЭР	Тусламж	PH 04101211	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	83184765
5	Ч. Алтанхувч	ЭР	Тусламж	PH 23048718	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	83301183
6	Э. Батцэцэг	ЭР	Тусламж	PH 53040311	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	98010123
7	Х. Баянцэцэг	ЭМ	Тусламж	PH 61041850	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	88377428
8	Н. Амартайван	ЭМ	Тусламж	PH 23031665	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	93687285
9	Б. Огсрэл	ЭМ	Тусламж	PH 63060924	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	58479599
10	Б. Амарсайхан	ЭМ	Тусламж	MB 85110505	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	89588977
11	Г. Наранцэцэг	ЭМ	Тусламж	PH 4112200	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	8278156
12	Э. Болорбаяр	ЭМ	Тусламж	PH 68063061	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	80304025
13	Б. Ганцэцэг	ЭР	Тусламж	PH 97111111	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	86481211
14	Б. Цэцэг	ЭР	Тусламж	PH 97041915	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	89350577
15	О. Баянцэцэг	ЭР	Тусламж	PH 35030718	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	88908500
16	К. Баянцэцэг	ЭМ	Тусламж	PH 75060703	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	88853448
17	Д. Амарсайхан	ЭМ	Тусламж	PH 88052088	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	99389618
18	Б. Амарсайхан	ЭМ	Тусламж	PH 710X1800	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	99016080
19	Б. Амарсайхан	ЭМ	Тусламж	PH 88052088	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	99016080
20	Б. Амарсайхан	ЭМ	Тусламж	PH 88052088	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын Хөвсгөл хогийн цэгийг ялгаж ангилах ажил	99016080

Мэдээлэл багтсан: *[Signature]*

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

6. Шимт хөрсний овоолго хийсэн баримтууд

2022.05.11 Өнгөн хөрс хуулах ажил

Шимт хөрсийг хуулж овоолго хийв

2022.05.12

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

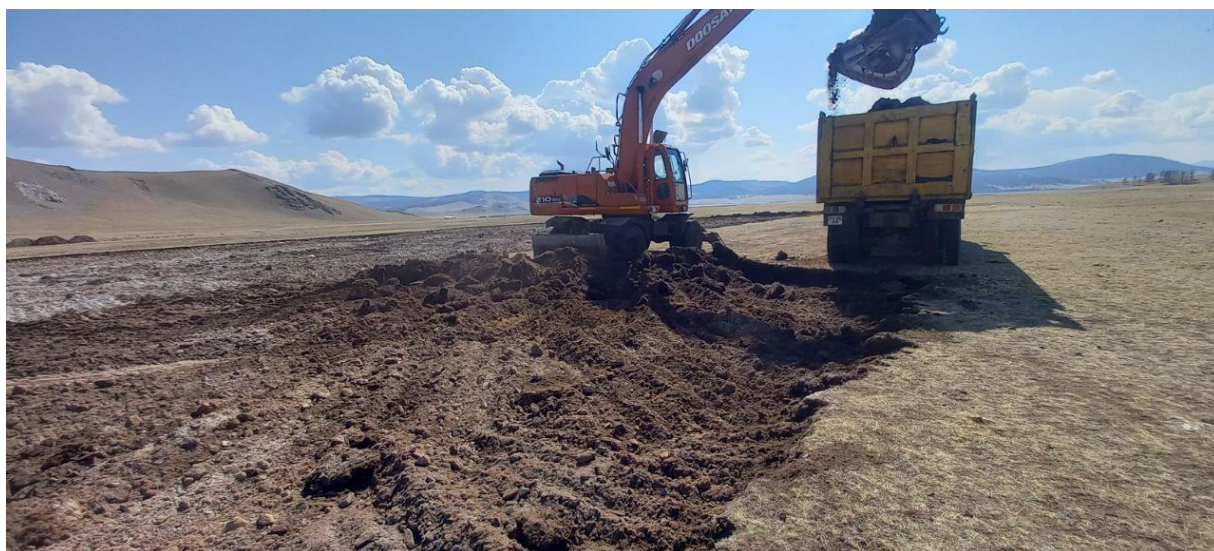
2022.05.13

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

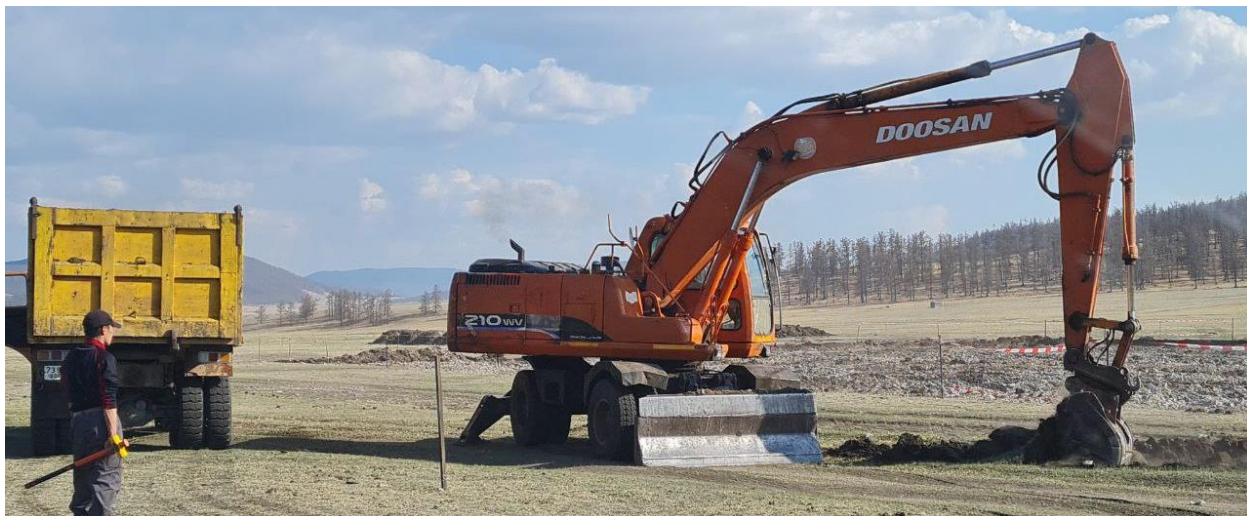

2022.05.16

2022.05.18 2 -р үүрийн өнгөн хөрс хуулалт

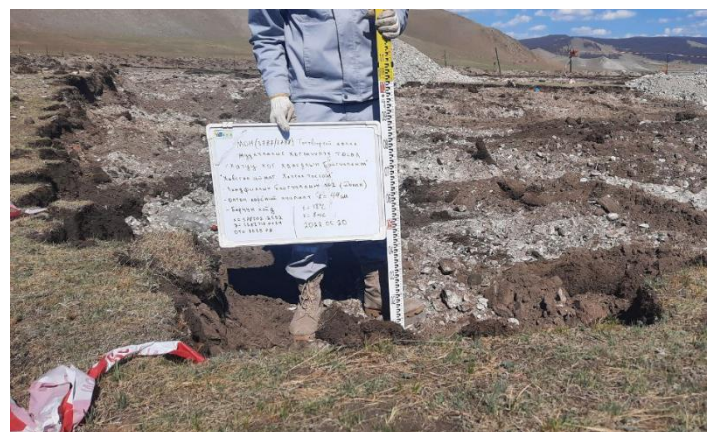
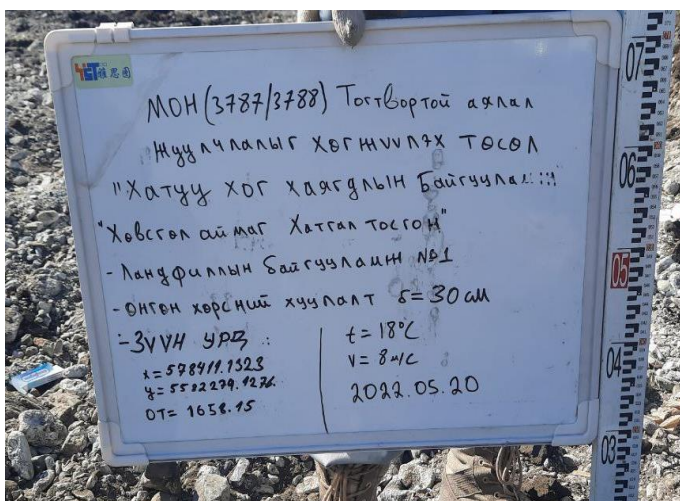

2022.05.20

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны
хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

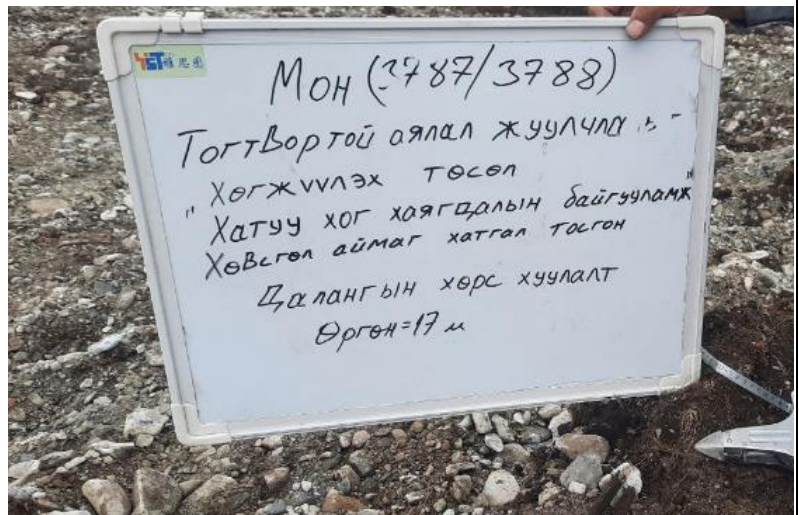

2022.05.28

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Шимт хөрс овоолсон байдал

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт "Хэмжилзүй" ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан

Хөвсгөл аймгийн Алаг-эрдэнэ сумын нутагт “Хэмжилзүй” ХХК-ний гүйцэтгэгчээр ажиллаж буй Хатгал тосгоны хог хаягдлын байгууламж төслийн БОМТ-ны 2022 оны биелэлтийн тайлан